

Cukrovarnictvo v prvých rokoch členstva Slovenska v EÚ a prvá cukrová reforma 2006

SUGAR INDUSTRY DURING THE FIRST YEARS OF SLOVAK MEMBERSHIP IN THE EU AND THE FIRST SUGAR REFORM OF 2006

Matúš Mišík – Univerzita Komenského v Bratislave

Členstvo v Európskej únii vytvára pre členské krajiny záväzný právny a inštitucionálny rámec, ktorý formuje mnohé oblasti predovšetkým, hoci nie výhradne, vnútorného trhu. Zmena týchto pravidiel, zväčša iniciovaná zo strany Európskej komisie, predstavuje dlhodobý proces, ktorý je poznačený silnou opozíciou niektorých členských štátov, avšak aj rovnako silnou podporou iných. Toto platí obzvlášť pre oblasť Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ktorá od 90. rokov 20. storočia prešla niekoľkými zásadnými zmenami, pričom mnohé ďalšie pokusy o zmenu politiky boli viacmenej neúspešné. Významné zmeny v prvom desaťročí 21. storočia sa týkali aj oblasti cukru, predovšetkým jeho výrobcov a pestovateľov cukrovej repy (1). Tento článok má za úlohu na prípade Slovenska analyzovať prvú veľkú reformu v oblasti cukru po vstupe tzv. nových členských štátov uskutočnenú v roku 2006. Pre nových členov znamenal vstup do EÚ v oblasti cukrovarníctva zavedenie Spoločnej organizácie trhu (SOT) v odvetví cukru, z čoho vyplynul mimo iného aj systém kvót a inštitucionalizovaných cien cukru. Práve zmeny v týchto oblastiach, ktoré prišli už po dvoch rokoch od vstupu, analyzuje predložený text, sústreďiac sa predovšetkým na bezprostredné následky reformy v rokoch 2006–2009, keď vyhlásila Komisia reformu za úspešnú (2). Pozornosť sa počas prístupového procesu sústredila predovšetkým na vyjednávanie výšky priamych platieb a vzhľadom na dosiahnutie výšky kvót na cukor a izoglukózu, ktoré pomerne dobre kopírovali slovenské požiadavky, nepatrila cukor medzi najdôležitejšie témy predvstupových negociácií (3).

Reforma Spoločnej organizácie trhu s cukrom v Európskej únii v roku 2006

Cukor sa stal harmonizovanou súčasťou Európskych spoločenstiev (predchodca EÚ) v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky v roku 1968, kedy došlo k zrušeniu národných politík v oblasti cukru a ich nahradeniu spoločným režimom v tejto

komodite (vytvorenie SOT v odvetví cukru). Popri stanovených výkupných cenách, ktoré mali chrániť pestovateľov cukrovej repy a výrobcov cukru pred lacnejším dovozom z tretích krajín a podpore exportu, bol hlavnou súčasťou Spoločnej organizácie trhu s cukrom systém kvót stanovených pre jednotlivé členské krajiny. Vďaka vysokej stanovenej cene cukru sa stala cukrová repa v období do prvých zásadných reforiem SPP v 90. rokoch jednou z finančne najvýnosnejších siatych plodín (3). Cukor však nebol súčasťou reforiem spoločnej poľnohospodárskej politiky a môžeme s istým zjednodušením tvrdiť, že pravidlá v tejto komodite sa v podstate nemenili až do prvej zásadnejšej reformy roku 2006 (2). Bol to práve systém kvót (predovšetkým ich objem), ktorý sa stal predmetom najvýraznejších reforiem v rámci SOT v oblasti cukru nielen v roku 2006, ale aj v rámci nasledujúcich reforiem týkajúcich sa tejto komodity.

Reforma Spoločnej organizácie trhu s cukrom, ktorej základné náležitosti boli upravené rozhodnutím Rady EÚ z novembra 2005, znamenala zásadné zmeny v cukrovarníctve na úrovni EÚ (1). K týmto zmenám malo dôjsť v rozmedzí rokov 2006–2010. Rada EÚ prijala začiatkom roku 2006 tri nariadenia, ktoré upravovali konkrétne náležitosti reformy – Nariadenie Rady (ES) č. 318/2006 (4), Nariadenie Rady (ES) č. 319/2006 (5) a Nariadenie Rady (ES) č. 320/2006 (6). Reforma sa dotkla všetkých troch základných cieľov režimu s cukrom. V priebehu reformy malo prísť k A) zníženiu ceny cukru tak, ako tomu bolo v prípade cereálií v rámci reformy SPP, pričom sa malo jednať o zníženie z pôvodnej úrovne 631,9 € za t v hospodárskom roku 2006/2007 na úroveň 404 € za t v hospodárskom roku 2009/2010. Toto zníženie malo byť kompenzované vo forme priamych platieb. Malo tiež dôjsť k B) zníženiu vývozu cukru do tretích krajín tak, aby sa z EÚ stal čistý dovozca cukru. Z tohto mali benefitovať predovšetkým tzv. krajiny ACP (krajiny regiónu Afrika – Karibik – Pacifik), čo sú v podstate bývalé britské a francúzske kolónie. V období rokov 2005 až 2010 sa dovoz zvýšil z 2 mil. t na 3,1 mil. t, pričom sa očakáva ďalší rast dovozu.

Rovnako dôležitou úlohou reformy bolo C) zefektívnenie produkcie cukru v rámci EÚ jej koncentráciou do najefektívnejších regiónov s najvyhovujúcejšími klimatickými podmienkami pre pestovanie cukrovej repy a najmodernejšou technológiou jej spracovania (3). Zatiaľ čo prvý cieľ zasiahol predovšetkým prvovýrobcov a pestovateľov cukrovej repy plošne v celej EÚ a druhý cieľ sa dotýkal Slovenska a ostatných tzv. nových členských štátov EÚ len okrajovo, tretí cieľ mal zásadný dopad na cukrovarnícky priemysel v mnohých členských krajinách.

Tab. 1. Výška reštrukturalizačnej podpory a dočasného reštrukturalizačného poplatku

Hospodársky rok	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Reštrukturalizačná podpora (€·t ⁻¹)	730	730	625	520
Reštrukturalizačný poplatok (€·t ⁻¹)	126,4	173,8	113,3	–

Zdroj: Údaje spracované na základe (6)

Tab. II. Cukrovary na Slovensku a reforma SOT v cukre 2006

Názov cukrovaru	Vlastník	Dodatočné kvóty	Kvóta odovzdaná (t)		
			2007	31. 1. 2008	31. 3. 2008
Eastern Sugar Slovakia Dunajská Streda	Tate & Lyle a Südzucker	–	70 133	–	–
Slovenské cukrovary Sereď	Agrana	2 732	–	5 941	9 621
Považský cukor, Trenčianska Teplá	Nordzucker	5 873	–	9 077	8 945

Zdroj: Údaje pochádzajú z (15)

Na dosiahnutie týchto cieľov bolo záujmom Európskej komisie znížiť celkovú kvótu pre cukor v rámci EÚ o približne 6 mil. t z pôvodných 19 800 549 t na 13 800 549 t ročne (vrátane dodatočnej kvóty). Najviac konkurencieschopné cukrovary získali možnosť nakúpiť dodatočnú kvótu až do celkovej výšky 1,1 mil. t cukru (a 300 tis. t izoglukózy), ktorá bola rozdelená medzi jednotlivé členské krajiny. Bola vytvorená dobrovoľná reštrukturalizačná schéma, ktorá mala zabezpečiť odchod menej efektívnych cukrovarov z európskeho trhu a koncentráciu cukrovej kvóty u najefektívnejších výrobcov s najmodernejšou technológiou. Komisia predpokladala, že k povinnému zníženiu kvót príde až po roku 2010, pokiaľ sa dovtedy nedosiahne požadované zníženie na dobrovoľnej úrovni.

Takéto dobrovoľné odovzdanie kvót malo byť kompenzované reštrukturalizačnou podporou (tab. I.). Táto bola tým vyššia, čím skôr boli kvóty odovzdané: od 730 €·t⁻¹ v hospodárskom roku 2006/2007 po 520 €·t⁻¹ v hospodárskom roku 2009/2010 (6). Takáto výška pomoci však platila len v prípade vzdania sa celej kvóty pre konkrétny spracovateľský závod, ktorý úplne demonstoval výrobné zariadenie. V prípade čiastočného odovzdania kvót bola reštrukturalizačná pomoc stanovená na nižšej úrovni. Nariadenie Rady č. 320/2006 zaviedlo dočasný reštrukturalizačný poplatok vo výške 126,4 €·t⁻¹ kvótovaného cukru a inulínového sirupu v hospodárskom roku 2006/2007, 173,8 €·t⁻¹ v roku 2007/2008 a 113,3 €·t⁻¹ v roku 2008/2009 (6). Pri izoglukóze bol stanovený poplatok polovičný. Tento poplatok mal naplňať Reštrukturalizačný fond, z ktorého sa vyplácala podpora pre tých spracovateľov, ktorí sa kvót vzdajú. Popri tomto dočasnom poplatku reforma zaviedla aj ďalší poplatok vo výške 12 €·t⁻¹ ročne, tzv. produkčný poplatok pre výrobcov cukru. Títo mohli požadovať od dodávateľov cukrovej repy znášanie polovice jeho výšky. Aj v prípade tohto poplatku platilo, že v prípade izoglukózy bola jeho úroveň polovičná. V rámci tejto reformy SOT v odvetví cukru malo prísť aj k ďalším zmenám týkajúcim sa minimálnych cien cukrovej repy (kompenzované priamymi platbami), inverzného nákupu cukru či oddelených platieb za cukor.

Avšak tempo tejto dobrovoľnej reštrukturalizácie po jej spustení bolo omnoho nižšie ako Komisia predpokladala, pričom v najbližších dvoch rokoch prišlo k zníženiu produkcie len približne o 2,2 mil. t, ktoré tvorili približne 30 % celkového požadovaného zníženia. Na druhej strane sa však päť členských štátov úplne vzdalo produkcie cukru (Bulharsko, Írsko, Lotyšsko, Portugalsko a Slovinsko) a Taliansko, Španielsko a Grécko výrazne zredukovali výrobu. Napriek týmto čiastkovým úspechom Komisia pristúpila k reforme tejto reformy v roku 2007, v ktorej ponúkla súbor stimulov nielen pre výrobcov, ale aj pestovateľov cukrovej repy, ktorí sa vzdajú ďalších kvót. Najvýraznejšou zmenou bolo práve zahrnutie pestovateľov cukrovej repy do reformy. Pestovatelia repy alebo trstiny, ktorá sa mala spracovať

na cukor v rámci kvóty, mali nárok na účasť na reštrukturalizácii, keď sa zaviazali, že prestanú dodávať dohodnuté množstvo suroviny do spracovateľského závodu, ktorý má zabezpečenú kvótu. Tieto zmeny vstúpili do platnosti v októbri 2007, pričom sa jednalo o Nariadenie Rady (ES) č. 1260/2007 (7), Nariadenie Rady (ES) 1261/2007 (8) a Nariadenie Komisie 1264/2007 (9).

Výsledkom „reformy reformy“ bolo, že aj ďalšie krajiny sa vzdali časti svojich kvót a spolu bolo dosiahnuté celkové zníženie o 5,77 mil. t produkcie cukru. V máji 2009 Európska komisia vo svojej tlačovej správe vyhlásila reformu Spoločnej organizácie trhu s cukrom za úspešnú (2). Kvóta na cukor a izoglukózu bola znížená na približne 14 mil. t (z toho cukor 13,3 mil. t) a väčšina z tejto produkcie sa sústredila do 7 krajín s najvyhovujúcejšími podmienkami. Celkovo v členských krajinách EÚ medzi rokmi 2006 a 2008 zaniklo 83 cukrovarov. Podľa Komisie toto spôsobilo, že ceny na domácom trhu mali klesajúci trend, čím sa naplnil hlavný cieľ reformy, udržateľný a konkurencieschopný cukrovarnícky sektor (2). V dôsledku tejto reformy (ale aj nasledujúcich) cukrovarnícky trh opustili predovšetkým malí producenti cukru ako aj malí pestovatelia cukrovej repy, pričom najmenej sa reforma dotkla najväčších cukrovarov s dennou kapacitou nad 12 tis. t cukrovej repy (1). Rovnako prišlo zásluhou reformy aj k zníženiu plochy, na ktorej sa pestuje cukrová repa v rámci EÚ, z pôvodných 2 145 tis. ha na 1 353 tis. ha, čo predstavuje približne 37 %, a o približne 35 % sa znížilo aj množstvo dodanej repy.

Dopad reformy na slovenské cukrovarníctvo

Slovenský cukrovarnícky priemysel bol reformou z roku 2006 zasiahnutý pomerne výrazne. Pritom už aj v období od zmeny režimu v roku 1989 slovenské cukrovarníctvo zažívalo náročné

Tab. III. Reštrukturalizácia a zmena produkčných kvót v SR

Parameter	cukor	izoglukóza
Požadovaná kvóta (t)	235 000	60 000
Vyjednaná kvóta (t)	207 432	42 547
Úspešnosť (%)	88	71
Kvóty hospodársky rok 2006/2007 (t)	183 225	n/a
2007/2008 (t)	145 903	n/a
2008/2009 (t)	112 319,5	68 094,5
Rozdiel vstup do EÚ a 2008/2009 (%)	54	160

Zdroj: Údaje sú prebraté z (1, 2, 11, 14)

Tab. IV. Produkcia cukru na Slovensku v období 2000/2001 až 2010/2011

Hospodársky rok	2000/2001	2002/2003	2004/2005	2005/2006*	2006/2007	2007/2008**	2008/2009	2010/2011
Produkcia cukru (t)	128 970	183 692	233 004	264 038	205 407	125 935	101 846	139 812

Zdroj: Údaje pochádzajú z (1); okrem*, ktoré pochádzajú zo (14) a **, ktoré pochádzajú z (10)

obdobie a do roku 2005 zaniklo spolu 7 cukrovarov a ostali len zvyšné tri, ktorých sa reforma výrazne dotkla (Dunajská Streda, Sereď, Trenčianska Teplá) (10). V prístupovom procese do EÚ si Slovensko vyjednávalo hodnoty kvót, ktoré v prípade bieleho cukru takmer úplne kopírovali národné požiadavky (výsledná vyjednaná kvóta 207 432 t), avšak s vyjednanými kvótami pre izoglukózu spokojnosť nevládla (42 547 t) (11). Tieto hodnoty ale na druhej strane pomerne presne kopírovali vtedajšiu domácu produkciu týchto komodít. Ešte pred spustením reformy bol v roku 2005 zatvorený cukrovar v Rimavskej Sobote, avšak neprišlo k zníženiu kvóty pre Slovensko. Celú jeho kvótu približne 57 tis. t si vlastník (Agrana) preniesol do svojho druhého závodu v Sereďi (12).

Nariadenie Komisie č. 290/2007 stanovilo percento zníženia kvót pre jednotlivé štáty na hospodársky rok 2007/2008, pričom pre Slovensko bol stanovený pokles o 4,32 % kvóty (13). To v prepočte znamená, že krajina mala v tomto roku prísť o 8 961 t kvóty cukru. V prvej, dobrovoľnej fáze reformy však zastavil výrobu cukrovar v Dunajskej Strede (obr. 1.), ktorý prevádzkovala spoločnosť Eastern Sugar Dunajská Streda, a Slovensko tak prišlo celkovo o 70 133 t kvóty cukru. Za vrátenú kvótu, ktorá predstavovala takmer 34 % vtedajšej celkovej slovenskej kvóty, spoločnosť získala reštrukturalizačnú pomoc vo výške 51 197 090 € (10). Ostatné dva spracovateľské závody síce nakúpili dodatočný objem kvóty 8 604,5 t, avšak celkovo prišlo k zníženiu kvóty pre Slovensko (14). Slovenské cukrovarnícke podniky mali možnosť v období do konca roku 2007 požiadať o maximálne 10 tis. t dodatočných kvót na cukor (4) a oba zvyšné cukrovary možnosť dokúpenia kvóty aj využili. Spoločnosť Považský cukor, a. s., v Trenčianskej Teplej dokúpila 5 873 t dodatočnej kvóty a Slovenské cukrovary, s. r. o., v Sereďi kúpili ešte v roku 2006

kvótu 2 732 t (15). Ako následok týchto krokov sa kvóta pre Slovensko v hospodárskom roku 2007/2008 znížila na úroveň 145 903 t.

V ďalšej fáze znižovania kvót, ktorá sa začala po roku 2007, prišlo k zníženiu kvóty vďaka pestovateľom cukrovej repy, ktorí využili nové ustanovenia „reformy reformy“ Spoločnej organizácie trhu s cukrom, podľa ktorej sa mohli aj oni zúčastniť na reštrukturalizačnom procese. Na Slovensku dopomohol tento proces k ďalšiemu zníženiu kvóty cukru, keď pestovatelia cukrovej repy dospeli k dohode s producentmi, ktorí sa vzdali kvót. Pestovatelia cukrovej repy celkovo ponúkli zníženie kvóty o ďalších 33 584 t cukru (14) k čomu prišlo v dvoch kolách na začiatku roku 2008. Ich cieľom bolo odovzdať celkovo minimálne 50 % z pôvodnej kvóty, aby mohli benefitovať z reštrukturalizácie a náhrad stanovených EÚ. Preto došlo k zníženiu kvóty u spracovateľov, ktorí mali s pestovateľmi uzavretú dohodu na nákup cukrovej repy v rámci pridelených kvót. Slovensko tak po reforme skončilo s celkovou kvótou 112 319,5 t bieleho cukru ročne od hospodárskeho roku 2008/2009. V prípade izoglukózy bola stanovená hodnota 68 094,5 t, čo znamenalo jej pomerne výrazný nárast pre Slovensko. Z celkovej kvóty pre cukor v EÚ tak krajine pripadlo približne 0,8 %. Hodnoty odovzdaných ako aj dodatočných kvót jednotlivých cukrovarov sumarizuje tab. II., celkový pohľad na zmenu slovenskej kvóty pre cukor a izoglukózu ponúka tab. III.

Aj ďalšie údaje o vývoji slovenského cukrovarníctva po reforme v roku 2006 hovoria o výraznom vplyve tejto reformy na podobu odvetvia (tab. IV. a tab. V.). Reforma znamenala výrazné zníženie produkcie cukru v krajine, predovšetkým po uzatvorení cukrovaru v Dunajskej Strede v roku 2007. Ďalšie znižovanie kvóty malo vplyv na produkciu cukru predovšetkým hneď v nasledujúcom hospodárskom roku, keď bolo vyprodukovaných len 125 935 t cukru. S týmto súvisí aj výrazne nižšia denná kapacita slovenských cukrovarov ako aj množstvo celkovej spracovanej cukrovej repy v nich. Rovnako sa znížila aj plocha, na ktorej sa pestuje cukrová repa na menej ako polovicu rozlohy v hospodárskom roku 2004/2005 (tab. V.).

Záver

Reforma Spoločnej organizácie trhu s cukrom mala pomerne výrazný dopad nielen na cukrovarníctvo v EÚ, ale aj na Slovensku. Prišlo k uzatvoreniu jedného z troch cukrovarov a odovzdaniu celej jeho kvóty, ktorá tvorila takmer 34 % celkovej slovenskej kvóty za reštrukturalizačnú pomoc. Zvyšné dva cukrovary, ktoré pôsobia na území SR (Slovenské cukrovary, s. r. o., a Považský cukor, a. s.), síce naskúpili dodatočnú kvótu v takmer maximálnej miere (8 604,5 t z 10 tis. t

Obr. 1. Cukrovar v Dunajskej Strede uzatvorený v roku 2007

povolených), avšak v rámci „reformy reformy“ odovzdali v spolupráci s pestovateľmi cukrovej repy ďalších 33 584 t kvóty. Slovenská republika tak má od hospodárskeho roku 2008/2009 kvótu pre cukor vo výške 112 319,5 t. Počas reformy tak prišlo nielen k zníženiu kvóty pre cukor, ale aj k výraznému zníženiu plochy, na ktorej sa cukrová repa pestuje, a s tým súvisiacim znížením množstva spracovanej repy a úbytku spracovateľskej kapacity.

Súhrn

Úlohou reformy Spoločnej organizácie trhu s cukrom v rámci EÚ od roku 2006 bolo znížiť množstvo vyprodukovaného cukru v členských štátoch a koncentrovať výrobu tam, kde je to najefektívnejšie. Znížením produkcie o 6 mil. t malo prísť k zmenšeniu dotovaného vývozu komodity ako aj k umožneniu príchodu na spoločný trh dodávateľom z najchudobnejších regiónov sveta. Producenti mali v prvej, dobrovoľnej fáze možnosť znížiť svoju produkciu a odovzdať kvóty na cukor výmenou za reštrukturalizačnú pomoc. V druhej fáze od roku 2007 sa do tohto procesu mohli zapojiť aj pestovatelia cukrovej repy, aby sa urýchlil proces znižovania produkcie, ktorý bol podľa Komisie v prvej fáze príliš pomalý. Európska komisia vyhlásila v máji 2009 proces reformy za úspešný. V prípade Slovenska nastal pokles kvóty cukru z 207 432 t, ktorá bola vynebovaná v rámci prístupových rokovaní na úroveň 112 319,5 t od hospodárskeho roku 2008/2009. V prvej fáze stratilo Slovensko 70 133 t kvóty, keď sa celej kvóty vzdal cukrovar v Dunajskej Strede, ktorý zároveň aj ukončil svoju činnosť. V druhom období nastalo zníženie kvóty v spolupráci s pestovateľmi cukrovej repy aj pre zvyšné dva slovenské cukrovary. Tieto zmeny negatívne ovplyvnili ako spracovateľskú kapacitu, množstvo spracovanej repy a produkciu cukru, tak aj plochu, na ktorej sa pestuje cukrová repa na Slovensku.

Kľúčové slová: Európska únia, reforma SOT v cukre, Slovensko, kvóty.

Literatúra

- SMUTKA, L. ET AL.: Vývoj a postavení cukrovarníctví v zemích EU v letech 2000–2011. *Listy cukrov. řepář.*, 129, 2013 (1), s. 22–27.
- CAP reform: Commission welcomes success of EU sugar reform as restructuring process concludes. Európska komisia, Brusel, máj 2009, [online] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-09366_en.htm#PR_metaPress_Release_bottom.
- BRUHNS, J.: The reform of the EU sugar regime and its effects on the industry. *Sugar Journal*, 71, 2009 (11), s. 13–16.
- Nariadenie Rady (ES) č. 318/2006 z 20. februára 2006 o spoločnej organizácii trhov v sektore cukru. *Úradný vestník EÚ*, 28. 2. 2006.
- Nariadenie Rady (ES) č. 319/2006 z 20. februára 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1782/2003. *Úradný vestník EÚ*, 28. 2. 2006.
- Nariadenie Rady (ES) č. 320/2006 z 20. februára 2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve. *Úradný vestník EÚ*, 28. 2. 2006.
- Nariadenie Rady (ES) č. 1260/2007 z 9. októbra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 318/2006 o spoločnej organizácii trhov v sektore cukru. *Úradný vestník EÚ*, 27. 10. 2007.
- Nariadenie Rady (ES) č. 1261/2007 z 9. októbra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 320/2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve. *Úradný vestník EÚ*, 27. 10. 2007.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1264/2007 z 26. októbra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 968/2006, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 320/2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve. *Úradný vestník EÚ*, 27. 10. 2007.

Tab. V. Vybrané ukazovatele cukrovej repy na Slovensku

Hospodársky rok	Plocha cukrovej repy (ha)	Spracov. kapacita (t.d ⁻¹)	Spracovaná repa (t)	Úroda (t.ha ⁻¹)
2004/2005	34 215	16 286	1 596 100	46,65
2005/2006	32 215	17 100	1 872 718	51,03
2006/2007	27 263	14 700	1 213 233	47,64
2007/2008	18 913	9 000	901 198	46,65
2008/2009	11 030	9 310	669 601	60,71
2009/2010	15 887	9 042	904 775	56,95

Zdroj: Spracované podľa (10)

- STRAKA, R.: História slovenského cukrovarníctva po roku 1938. *Listy cukrov. řepář.*, 126, 2010 (7–8), s. 228–231.
- FIGEL, J.; ADAMIŠ, M.: *Slovensko na ceste do Európskej únie*. Bratislava: Úrad vlády SR, 2003, s. 205.
- HALUZA, I.: *Cukrovary zo Slovenska cúvajú*. Trend, 19. 10. 2006.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 290/2007 zo 16. marca 2007, ktorým sa na hospodársky rok 2007/2008 stanovuje percento uvedené v článku 19 nariadenia Rady (ES) č. 318/2006. *Úradný vestník EÚ*, 17. 3. 2007.
- ROBA, R.: Slovenský cukrovarnícky spolok a jeho vplyv na výrobu cukru na Slovensku po roku 1989. *Listy cukrov. řepář.*, 126, 2010 (7–8), s. 240–241.
- JANIČEK, D.: Výsledky cukrovarníckej kampane 2009/10 na Slovensku. *Listy cukrov. řepář.*, 126, 2010 (4), s. 128–130.

Mišík M.: Sugar Industry During the First Years of Slovak Membership in the EU and the First Sugar Reform of 2006

The objective of the 2006 EU reform of the Common Market Organization for Sugar was to decrease the amount of produced sugar in the member states and to concentrate the production in the most effective facilities. The decrease of 6 mil tonnes of sugar quotas was supposed to reduce the amount of subsidized exports and ease the access of the least developed countries to the EU common market. Producers had the possibility in the first (voluntary) phase to decrease their production and to return the sugar production quota in order to get restructuring support. In the second phase of the process that started in 2007, sugar beet producers were also included in the restructuring scheme to speed up the process of production reduction that was according to the Commission too slow during the first phase. The European Commission proclaimed in May 2009 that the reform was successful. The Slovak Republic decreased its sugar quota from 207 432 t that was negotiated during the accession talks to 112 319,5 t starting marketing year 2008/2009. In the first phase Slovakia lost 70 133 t of quota when sugar factory in Dunajská Streda returned its production quota and closed down. In the second phase the quota was further decreased also for the two remaining sugar producers in cooperation with sugar beet producers. These changes negatively influenced processing capacity, amount of processed sugar beet and sugar production as well as the total area where sugar beet is grown.

Key words: European Union, reform of sugar industry, Slovakia, quotas.

Kontaktná adresa – Contact address:

Mgr. Matúš Mišík, PhD., Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra politológie, Gondova 2, POBox 32, 814 99 Bratislava, Slovensko, e-mail: matus.misik@uniba.sk